

Sevgi – Muhabbet

Yayınlama Tarihi : 18.03.2021

Sevgi tasavvufun temel bir kavramıdır. Mutasavvıflara göre Sevgi hayatın aslıdır, özüdür. Kainatın yaratılış gayesinin özünde sevgi yatar. Çünkü bir kutsi hadiste şöyle buyurulmuştur: *“Eğer sen olmasaydın varlığı yaratmayacaktım”*. Yani varlık aleminin yaratılmasındaki tek amaç, Allah'ın Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'e (sav) duyduğu sevgidir. Tasavvufa göre kamil insan bu sevgiyi bütün benliğinde bulan ve yaşayan kişidir.

Muhabbet (sevgi) insan tabiatının haz veren şeye duyduğu ilgidir. Bu ilginin en güçlü derecesi aşktır. İnsan önce kendini ve kendi varlığının devam edip gelişmesinde, yetkinleşmesinde katkıda bulunan şeyleri sever. İnsan kendisine iyilik ve ikramda bulunanları sever. Ayrıca aralarında fiziksel, duygusal, ruhsal yönlerden benzerlik ve uyum bulunanlar da birbirlerini sever. Buradaki en yüksek derecede olan sevgide çıkar sağlama gibi bir duygu söz konusu olmaz. Sadece iyilik, güzellik gibi üstün nitelikler için olur. Çünkü güzelliği algılayabilen herkes için, güzellik özü gereği güzellik olduğu için sevilir. Yine insan iyiliği de iyilik olduğu için sever. İyilik yapan kimse sırf iyilik yaptığı için sevilir. Bu nedenle sufilere göre sevgi kökü yerde, dalları gökte, meyveleri dilde ve gönüllerde olan bir ağaçtır.

Sevginin Çeşitleri

Sevgi genel olarak iki çeşittir:

1)Doğal Sevgi: Bu avamın sevgisidir. Bu sevgi sonunda, hayvani ruhun tatmin olduğu birleşme olur. Bu birleşmede seven ve sevgilinin ruhu, meydana gelen hal ve şehvet coşkusuyla tek bir ruh haline gelir. Bunun sonu ise cinsel ilişkidir. Sevgi şehveti bütün bedene yayılır ve hissedilir.

2)İlahi Sevgi: Bu sevgi Allah'ın seni sevmesi, senin de Allah'ı sevmendir. Çünkü bir ayette, *“O onları, onlar da O’nu sever”* (Maide, 5/54) buyurulmaktadır. Bu sevginin sonunda kul Hakk'ın, Hakk'ın da kulun mazharı olduğu görülür. Hakk'ın sevgisinin kulda zuhur etmesi, bedende ruhun bulunması gibidir. Ruh bedenin gaybı olduğu gibi, Hakk'ın sevgisi de kul için gaip mertebesinde. Onu sadece gerçekten seven görebilir. Bu durumda Hakk'ın sevgilisi olur.

Bu sevgiyi sözlerle tanımlamak mümkün değildir. Ancak onu tatmakla bilinebilir. Bu sevgi doyması olmayan bir içecektir. Ona kanmak söz konusu değildir. Dolayısıyla bu sevgiye kandım diyen aslında onun ne olduğunu tanımamıştır. Ebu Yezid bu durumu şöyle açıklar: *“Adam dediğin denizleri yudumlasa bile, dili susuzluktan dışarı çıkan kimsedir.”*

Sevginin Kaynağı

İbn Arabî (ks) Hazretleri Fütûhâtı Mekkiyye adlı kitabında sevginin kaynağı hakkında şunları söylemektedir:

“Sevginin kaynağı Hakk’ın El - Cemil ismindeki tecellisidir. Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurur: *“Allah güzeldir, güzeli sever”*. Bu sahih bir hadistir. Böylece Allah kendisini güzeli sevme özelliği ile nitelemiştir. Allah alemleri sever ve dolayısıyla alemden daha güzeli yoktur. Allah güzeldir ve güzellik özü gereği sevilir. Öyleyse bütün alem Allah’ı sever. Allah’ın yaratmasının güzelliği yaratıklara yayılmıştır ve alem onun mazharıdır. O halde alemdekilerin birbirini sevmesi Allah’ın kendisini sevmesinin bir esintisidir. Çünkü sevgi herhangi bir varlık niteliğidir. Varlıkta ise sadece Allah vardır.”

İnsanın Allah Teâlâ’yı sevmekten sarhoş olmasının sebebi nedir? Yani O’nun seni sevmesinin şarabı nedir? Bu soruların cevabını şöyle verebiliriz: Hakk senden dolayı kendisini sevgi ile nitelemiştir. Senin O’nu seven olman, O’ndan dolayı seven olmandandır. Bu seven insanı sarhoş eder. Hakk senden dolayı sever. Eğer sen olmasan, O’nun sevme niteliği de ortadan kalkardı. Sen yok olmazsın, dolayısıyla O’nun sevgiyle nitelenmesi de ezeli ve ebedidir.

Hakk’ın seni sevmesinin şarabı, O’nun, senin O’nu sevmeni sevmesidir. Yani Hakk kullarının kendisini sevmesini sever. Kul, Allah’ı sevince, aslında Allah’ın kulu sevmesinin şarabını içmiş olur. Buradan kulun Hakk’ı sevmesinin Hakk’ın kulunu sevmesi ile aynı olduğu öğrenilmiş olunur. O’nun sevgisi, O’nu sevmekten seni sarhoş eder. Kulun O’nu sevdiğini bilmesi bir marifet tecellisidir. Bu farkındalık tecellisi kulun arif olmasını engeller. Bu demektir ki seven hiçbir zaman arif olamazken, arif te hiçbir zaman seven olamaz. Buna göre marifet muhabbetten ayrılmış olur.

Miraç gecesini Peygamberimiz şarap yerine sütü içmeyi tercih etmiştir. Peygamberimiz şarabı içmiş olsaydı, ümmetinin geneli taşkın olurdu. Ancak Peygamberimiz sütü içmiştir. Böylece, Allah’ın yaratılmışları üzerindeki yarattığı fitrata göre hareket etmiştir. Ümmeti de Peygamberin zevki ve içeceğinde hidayet bulmuştur. Bunun karşılığı ilahi korunma ve sakınmadır.

Kul sevendir, ama aslında seven değildir. Çünkü (Enfal, 8/17) de belirtildiği gibi, *“...Attığın zaman sen atmadın, lâkin Allah attı. Bu da müminler için bir imtihandır.”* Bu ayete göre gerçek fail Allah Teâlâ’dır. Aynı durum sevgi içinde geçerlidir. Hakk’ı sevmenin, O’nun seni sevmesinden kaynaklandığını bilmelisin.

Bir kudsi hadiste şöyle buyrulmaktadır: *“Kul nafile ibadetlerle Allah’a yaklaştığında Allah onu sever; sevdiğinde kendisi ile duyduğu kulağı, gördüğü gözü, tuttuğu eli ve yürüdüğü ayağı olur.”* Bu durumda olan kul Hakk ile duyar,

Hakk ile görür, Hakk ile tutar, Hakk ile koşar. Bu ilahi niteliklere sahip olmakla birlikte, sırf ve yoksul bir kul olarak kalır. Bununla beraber, Allah'ın Rabliğinin izzetinin ve Uluhiyetindeki büyüklüğünün gereğini bilir. Ancak Hakk'ın kullarına dönük bu ilahi tenezzülü, O'nun azametli ceberutuna veya nezih ve kadim büyüklüğüne herhangi bir etkide bulunmaz.

Şehvet Nedir?

Şehvet, haz almaya uygun şeylerden haz alma iradesidir. Haz ise iki çeşittir: Doğal ve Ruhani hazlar. Doğal hazlar insanın bütününe yayılmaz. Onunla insan kendisinden geçmez. Örneğin bir yemekten haz almak gibi. Çünkü bu haz veya sevgi onun ruhaniliğinin doğasına yayılmaz. Ancak insanın bir kadından haz alması biraz farklıdır. Çünkü kadında kendisi gibi insandır. Ona karşı duyduğu haz kendisinin her tarafını sarabilir ve hatta kendisini kaybedebilir. Bunun nedeni, kadının da insan olması nedeniyle, kendisi ile tam bir benzerlik içinde olmasıdır. İnsan benzerinin dışında hiçbir şeye kendisini kaybedecek kadar aşık olamaz.

Ruhani hazda, şehvet zahirde ve batında insanın tüm parçalarına yayılır. Örneğin Leyla'nın sevgisi Mecnun'u kendinden geçirmiştir. Bunun nedeni hemcins olmakla ilgilidir. Allah sevgisinden kendinden geçenlerin Hakk'ın mertebesinden aldıkları haz ise, ki bu ilahi aşktır, hemcinslerinden aldıkları beşeri aşk hazından daha çok ve daha güçlüdür. Bunun da sebebi Allah'ın insanı kendi suretinde yaratmış olmasıdır. Dolayısıyla Allah aşıklarını kendinden geçiren hazzın daha güçlü olmasının nedeni, ilahi suretin insanda hemcinsinin ona olan benzerliğinden daha yetkin bulunmasıdır. Hemcinsi onun duyması ve görmesi olamaz. Hemcinsinin olabileceği nihai şey, insanın duyduğu ve gördüğü bir şey olmasıdır. Halbuki insan Hakk vasıtasıyla algıladığında daha yetkin bir haldedir. Bu durumdaki haz ve şehvet daha güçlüdür. Allah ehlinin böyle şehvete sahip olması gerekir.

Şehvet iki türdür. Bunlar dolaylı şehvet, zati şehvettir. Dolaylı şehvet uyulması yasaklanan şehvettir. Bu şehvet yalancıdır. Bu yalancı şehvet belirli bir gün yarar sağlasa da, akıllı insanın, adet haline gelmemesi için ona uyumaması gerekir. Aksi halde geçici şeyler onu etkilemeye başlar. İkinci tür olan zati şehvete insanın uyuması gerekir. Çünkü bu şehvet doğasına yatkın olduğu için, mizacının sağlığı ondadır. Mizacının sağlıklı olması da kişinin dinini yaşamasını temin eder. Kişinin dinini yaşaması ise onun mutluluğunu sağlar. Bununla beraber insan bu şehveti

şeriatın koymuş olduğu ölçülere göre takip etmelidir. Ölçü, o şehvet hakkında ortaya konulan şeriatın hükmüdür. Şeriata uyulduğu sürece söz konusu hükmün ruhsat ya da azimet olması durumu değiştirmez. Çünkü şeriat Allah'a götürün meşru yoldur. Allah mutluluk sağlayacak şekilde kendisine ulaştıran yolu şeriat yapmıştır. Bu esnada şehvet duyulan şeye her hal ve vakitte şehvet duyulması da zorunlu değildir. Bu nedenle bu şehvetin insanda hangi hali meydana getirdiğini ve onun hangi vakitte oluştuğunun öğrenilmesi gerekir.

Muhabbet

Muhabbet ile Sevgi eş anlamlıdır. Muhabbet kelimesi Arapça kökenli olduğundan Kur'an ayetlerinde ve hadislerde geçmektedir. Muhabbet kelimesi “Hub” kökünden isimdir. “Hub”, “buğzun zıddı” olarak tanımlanmaktadır. Literatürde muhabbet ve hub ile meveddet ve vüd “sevgi” anlamında kullanılmaktadır. Sevginin coşkulu şekli ise aşk kelimesi ile ifade edilmektedir. Yani, seveni kendisinden geçirecek derecede coşkulu sevgiye aşk denilmektedir.

Kur'an'da muhabbet kelimesi bir ayette geçer (Taha, 20/39), hub ise dokuz ayette geçmektedir. Yetmiş iki yerde ise aynı kökten isim ve fiiller yer almaktadır. Bu ayetlerde sevginin hem Allah'a hem de insana nispet edildiği görülür. “*Allah onları, onlar da Allah'ı severler*” (Maide, 5/54). “Vedûd”, Allah'ın isimlerindedir ve kullarını çok sevdiğini ifade eder.

Allah'a nispet edilen yerlerde, O'nun takva sahiplerini, iyilik sevenleri, maddi ve manevi temizliğe önem verenleri, tevekkül ehlini, sabırlı davrananları, adaletli olanları, kahramanları, Hazreti Peygamber (sav)'e uyanları sevdiği belirtilmektedir. İnkarcıları, zulüm ve haksızlık yapanları, günahlarda ısrar edenleri, böbürlenip övünenleri, büyüklük taslayanları, nankörleri, hainleri, aşırılığa sapanları, şımarıkları Allah'ın sevmediğini belirtilir.

Allah sevgisinin bütün sevgilerden daha güçlü olması gerektiği ifade edilmektedir (Bakara, 2/165). Allah'ı sevmenin başlıca alameti peygambere bağlılık ve onun yolunu izlemek olduğu bildirilmektedir (Ali İmran, 3/31). Allah'ı seven, Allah'ın da kendilerini sevdiği kulları olan müminler karşısında alçak gönüllüdür. İnkârcılara karşı onurlu duruşlarından dolayı övgüyle bahsedilir (Maide, 5/54).

Sevgi konusunda hadislerin bazıları şunlardır:

“Amellerin en üstünü Allah için sevmektir.”

“Sevdiğini Allah için sevmek, yerdiğinde Allah için yemek imandandır.”

“Allah için birbirini sevenlere, Allah için bir araya gelenler için Allah'ın muhabbeti vacip olmuştur.”

“Allah için birbirini seven ve bu sevgi ile buluşup bu sevgi ile ayrılanlar mahşer gününde Allah'ın özel konukları olarak ağırlanacak yedi zümre içindedir.”

“Sizden biriniz kendisi için sevip istediğini kardeşi içinde istemedikçe iman etmiş sayılmaz.”

“İman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş sayılmazsınız.”

“Gerçek anlamda mümin olabilmek için Allah'ı ve resulünü her şeyden ve herkesten daha fazla sevmek gerekir.”

Kadın Sevgisi

Kadına duyulan arzu ve şehvet aslında büyüğün küçüğe arzu ve ilgisidir. Çünkü kadın erkekten çıkarılmıştır. Erkek kendisinden çıkarılan bir parçanın bıraktığı boşluğu, Allah Teâlâ onu kadını arzulaması ile doldurmuştur.

Kadınları sevmek peygambere uymak ve ona tabi olmak demektir. Peygamberimiz kadınlara karşı daha şefkatliydi. Bu ise aslında insanın kendisine şefkati demektir. Çünkü kadın erkeğin bir parçasıdır.

Kadınlar kemalin ortaya çıkması için yaratma mahallidir. Bu nedenle kadınların değerini ve sırrını bilen kimse, onları sevmede karşı bir tutum sergilemez. Aksine kadınları sevmek müminleri kemale ermelerinin bir parçasıdır. Kadın sevgisi bize Peygamberimizin bir mirası ve ilahi bir sevgidir. Bir hadiste Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmuştur: *“Bana dünyanızdan üç şey sevdirdi: Kadın, güzel koku ve göz aydınlığı yapılan namaz”*. Burada peygamberimiz *“bana sevdirdi”* diyerek kadınları sevmesini Allah'a nispet etmiştir. Buna göre kadın sevgisi insanı Rabbine yaklaştırır. Çünkü Peygamberimize kendisini Rabbinden uzaklaştıracak bir şey sevdirmiş olamaz. Muhakkak ki bu bir hayırdır.

İbn Arabi Hazretleri Fusûsül - Hikem adlı eserinde, kadın sevgisi hakkında şunları söylemektedir:

“ Allah, insan için yine insan sureti üzere başka bir şahsı üretti, ona da kadın adını verdi. Kadın kendi sureti üzere zahir olunca ona müştâk oldu. Bu hal bir şeyin kendi nefesine iştîyak duymasıdır. Kadının erkeğe vurgunluğu da, bir şeyin kendi yurduna düşkünlüğüdür. Şu izahımıza göre insana kadın sevdirdildi. Çünkü Allah da bizzat kendi sureti üzere halk ettiği kimseye muhabbet gösterdi. Nurdan yarattığı meleklerin mevki ve mertebeleri daha yüce ve tabîi ailemden neş’et etmiş olmalarına rağmen bunları insana secde ettirdi. İşte erkekle kadın ve Hakk ile insan arasındaki münasebet buradan başladı. Halbuki “suret” münasebet cihetinden en büyük ve en azametli ve mükemmel vasıtaadır. Çünkü suret tek olan varlığı çiftleştirdi. Yani Hakk’ın vücudunu ikileştirmeye sebep oldu. Nasıl ki kadın da yaratılışı ile erkeği, ikileştirdi ve onu kendine eş kıldı. Şu duruma göre Hakk, erkek ve kadın olmak üzere bir üçlük meydana geldi. Bu arada erkek kadının kendi aslına iştîyaki kabilinden olarak o da kendi aslı olan Rabbine müştâk oldu. Şu halde Allah kendi sureti üzere olan kimseyi sevmekle beraber ona da kadını sevdirdi. O halde erkeğin muhabbeti hem kendi parçası olan kadına karşı, hem de kendisini yaratan Hakk’a karşı oldu. İşte bunun için Hz. Muhammed (sav) “bana kadın sevdirdildi” buyurdu. Çünkü kendi sevgisi ancak Rabbinin suretiyle ilgili olduğundan kendi nefisinden bahisle “ben sevdim” demedi. Bu suretle kendi kadınına karşı olan sevgisini bile Allah'a nispet etti. Çünkü Hz. Peygamber kadın sevgisini, Allah'ın kendi sureti üzere olan mahlukuna muhabbeti gibi ilahi ahlaka uymak için dilemiştir.”

Hazreti Muhammed (sav) “Sizden biriniz ölmedikçe Rabbini göremez” buyurduğu gibi, kul Tanrıyı görmek saadetine ölümden sonra erebilmektedir. İşte bunun için Allah da “Kuluma benim vuslatım gerekir” buyurdu. O halde Hakk’ın kuluna olan iştîyaki bu nispetin meydana gelebilmesi içindir. Allah insana kendi ruhundan üflediğini beyan etmekle neticede kendi nefisine iştîyak göstermiş oldu. Çünkü O, insanı kendi sureti üzerine yarattı.

Erkek kadını sevdiği için vuslat istedi. Yani muhabbetteki vuslatın gayesini diledi. Nikahtan daha büyük vuslat yoktur. Bu nedenle şehvet duygusu vücudun bütün zerrelere yayılır. Beden şehvetle nasıl bir genel sarsıntı ile kendinden geçiyorsa, temizlik ve yıkanma mecburiyeti de o nispetle gereklidir. Çünkü Allah gayreti yönünden kulun kendisinden başkasıyla zevk ve lezzet duymasını istemez.

Allah Teâlâ maddeden ayrı olarak görülmez. Çünkü Allah zâtı itibarıyla âlemlerden ganidir. Bu nedenle, Hakk’ın kadında görünüşü şuhud’un en büyük

ve mükemmel derecesidir. Vuslat'ın en büyüğü ise kadın ile erkeğin birleşmesidir. Bu, Hakk'ın kendisine bir halife seçmek için kendi sureti üzerine yarattığı mahluka karşı gösterdiği ilahi teveccühün karşılığıdır.

Erkek için kadın, Hakk için tabiat gibidir. Bu öyle bir tabiattır ki, erkek ona irade ile teveccüh etti ve Allah'ın emriyle onda alemin suretlerini fethetti. Her kim kadına bu ölçü dahilinde muhabbet ederse o muhabbet ilahi bir sevgidir. Her kim onlara özellikle tabii şehvet yönünden sevgi gösterirse bu şehvetin ilmi onda eksik sayılır. Bu kimseler için muhabbet ruhsuz bir suret olur.

Hz. Muhammed (sav) yukarıdaki hadiste güzel kokuyu kadından sonra zikretmiştir. Bunun hikmeti kadında yaratılış kokusunun bulunmasıdır. Şu atasözü de bunu ifade etmektedir: “Kokuların en güzeli dostun gerdanının kokusudur.” Allah Teâlâ Kur'an'da, iffetli kadınların kokularının latîf olduğuna işaret buyurmuştur. Çünkü söz nefestir, nefes te kokunun aynısıdır.

Allah Sevgisi İle İlgili Menkibeler

- Bir gün Hz. Peygamber (sav)'in ruhaniyetini gören bir kimse ona “Ya Resulallah! Allah sevgisi beni seni sevmekten alıkoyuyor” der, Hazreti Peygamber de cevaben, “*Allah'ın sevme mertebesine yükselmiş bir insan muhakkak bizi de sever*” buyuruyor.
- Ehlullah demiştir ki: Muhabbetullah (Allah sevgisi) Allah'tan gayrısını unutmaktır. Vücudun bütün parçalarının O'nun olduğunu bilmektir. Sevgi, hayranlık duyan kalpte daimdir. Allah sevgisi ne ihsanla artar, ne eziyetle eksilir. Muhabbet, Allah'ı bulmaktır ve O'ndan gayrı her sevgiyi kalpten atmaktır. Sevgi Allah'ın sıfatlarında, kendi sıfatlarını, rızasında hayatını yok etmektir.
- Derler ki bir gün cemaat Bağdat'ta Şeyh Şibli'nin ziyaretine gitmişler, kapıyı çaldıklarında şeyh kimsiniz diye seslenmiş, onlar da “seni sevenler” diye cevap verince, üzerlerine taş yağdırmaya başlamış. İki kişiden başka diğerleri kaçınca Şibli kaçanlara “Hani beni seviyordunuz, taşlarımdan neden kaçılıyorsunuz? diye seslenmiş ve kapıdaki iki kişiye “İşte gerçek dost ve sohbetimi layık sizsiniz” demiş ve içeriye almış. Demek ki seven sevgilisinin her şeyine katlanır.
- Beyazıd-ı Bestami şöyle buyuruyor: Dört şeyi yanlış anlamıştım. Ben Allah'ı istiyor, O'nu anıyor, O'nu biliyor ve O'nu seviyorum. Halbuki sonradan anladım ki aksine benden evvel O beni istiyor, anıyor, biliyor ve seviyormuş.

• Bir kamil demiştir ki, muhabbet korkudan daha faziletlidir. Çünkü seven her halinde Mevlasını sayar ve O'na bağlılığını korur. Halbuki korkan, korktuğu haller ortadan kalkınca, bağlılığı zayıflar. Herkesin kendi değeri kendi gönlünün hizmetidir. Buna göre himmeti dünya olanın değeri şehvettir ve himmeti ahiret olanın değeri cennettir ve himmeti Muhabbetullah (Allah sevgisi) olanın değeri sonsuzdur.

• Erenlerden Adviyye (rah) demiştir ki: "Vallahi, ben O'na ne ateşten korktuğum için ne de cennete girmek için değil, ancak O'na şiddetli olan şevk ve sevgiden dolayı ibadet ediyorum."

• Bir kamile sormuşlar: Allah'ı özledin mi? Cevabı şu olmuştur: Ben onu özlemiş değilim, çünkü özleyiş kayıp olana, görünmeyene karşı olur. Halbuki kayıp olan görünürde ve O'nun huzurunda isen artık O özlenir mi? Allah'ı özleyen O'na kalbi ile seslenir ve O'nun sırrı ile O'na yalvarır.

• Arif'in nice nurları vardır: Biri aklın nuru, biri kalbin nuru, biri tevhidin nuru, biri marifetin nuru, biri şevkin nuru, biri muhabbetin nuru, biri aşkın nuru, biri de vecd halinin nurudur.

• Bir kamil huri kızlarını özler misin? sualine şu cevabı vermiş: Hurileri yaratanı özledim. Çünkü hurilerin yüzlerinin nuru O'nun nurunun gölgesidir.

• Bir kamil zat demiştir ki: Arif olan sevinçli olur, aşık olan Allah'a yakın olur. Allah'a yakın olan O'na kavuşur ve her muradı ve dileği yerine gelir.

• Ahmet Bin Hanbel (ra) Hazretlerinin şarkı söyleyip oynayan bir cemaat hakkındaki fikriniz nedir diye sormuşlar, şu karşılığı vermiştir: Onların bu eğlenmeleri bitince aşık olmuş ve vecd halini bulmuşlarsa vücutları ölür, kalpleri aşkla hayat bulur. Onlara mani olmayınız, ta ki bir saat Hakk'la sevinirsiniz.

• Bir adam görmüşler, kendisine bin değnek vurulduğu halde ne ses çıkarmış, ne de inlemiş. Sonra hapsederken sormuşlar: Niçin dövüldün? Aşık olduğum için demiş, niçin ses çıkarmadın? Maşukum (sevgilim) karşımda olduğu için cevabını vermiş. Ebedi maşuku (sevgiliyi) tanıyor musun? diye sorduklarında şiddetli bir sesle bağırarak ve düşüp ölmüştür.

• Naklederler ki, bir aşık bir cariyesini sattıktan sonra pişman olmuş, fakat ona karşı olan aşk halini halka açıklamaktan haya etmiş ve gece gizlice Allah'a yalvarmış. Sabah olunca bakmış ki müşteri cariyeği geri getirip vermiş ve ödediği parayı da almamıştır. Sebebini sorunca; bana rüyada dediler ki cariyeği satan

Allah'ın velilerindedir, ona olan sevgisi Allah içindir. Eğer onu geri götürür ve parasını da geri almazsan muhakkak peygamberlerle beraber cennete gidersin. Onun için cariyeyi size geri veriyor ve parasını istemiyorum demiş ve bırakıp gitmiştir.

- Semnun bin Hamza (ra), muhabbetten söz ettiği zaman, mescidde bulunan bütün kandillerin kırılıp parça parça döküldüğünü İbn-i Mesrûk rivayet etmiştir. Yine Semnun bir toplulukta oturmuş muhabbetten bahsederken, bir ufak kuşun yavaş yavaş kendisine yaklaşıp elinin üstüne konduğunu ve sonra gagasını yere vurması ile beraber kan akmaya başlayarak düşüp öldüğünü de İbrahim Fânîk rivayet etmiştir. Bundan anlaşılıyor ki; muhabbete dair olan kelimelerin cansız varlıklara ve hayvanlara da tesiri vardır. Ancak, bütün cansız varlıklardan hayvanlara kadar tesir eden muhabbet, ne yazık ki gafil halka tesir etmiyor!

Yorum ve Eleştirileriniz için: oryanmh@gmail.com

[Ana Sayfa](#)

[Tasavvuf Sohbetleri](#)